

Mərmər İnşaat ASC İllik Hesabat Forması

2.1.1. Emitentin tam və qısaldılmış adı, vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi (VÖEN), dövlət qeydiyyatının tarixi və nömrəsi;

Mərmər İnşaat ASC 3102420981 09.10.2017

2.1.2. Emitentin hüquqi ünvanı və olduğu yer;

Hüquqi ünvan – AZ 0100 Abşeron rayonu, Xırdalan şəhəri, 30-cu məhəllə, ev 1, mənzil 30

Olduğu yer - AZ0100 Abşeron rayonu, Xırdalan şəhəri, ev.keçid 1290 m.0

2.1.3. Emitentin adında dəyişikliklər olduqda, emitentin bütün əvvəlki adları, habelə onların qeydiyyatı alındığı tarixlər, emitent digər hüquqi şəxsin bölünməsi və ya tərkibindən ayrılması şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxsin adı, emitent hüquqi şəxslərin birləşməsi və ya çevrilmə şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxslərin adları;

Ad dəyişikliyi, hüquqi şəxsin bölünməsi, yenidən təşkili icra edilməmişdir.

2.1.4. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları və nümayəndəliklərinin adı, olduqları yer və qeydiyyatları haqqında məlumatlar;

Hər hansı filial və ya nümayəndəlik yaradılmamışdır.

2.1.5. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ya ləğv edilmiş hər bir törəmə cəmiyyətinin adı, təşkilatı-hüquqi forması, hüquqi ünvanı, qeydiyyatı haqqında məlumatlar, nizamnamə kapitalında emitentin payı, hüquqi şəxsin emitentin törəmə cəmiyyəti hesab olunması üçün əsas olan müqavilənin bağlanma tarixi və qüvvədə olma müddəti;

Hər hansı törəmə cəmiyyət mövcud deyildir.

2.1.6. Emitent şirkətlər qrupunun bir hissəsi olduğu təqdirdə qrupun (emitent daxil olmaqla iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən bir və ya daha artıq törəmə təşkilatı olan qrupdur) adı;

Hər hansı şirkətlər qrupunun bir hissəsi deyildir.

2.1.7. Emitentin məşğul olduğu fəaliyyət istiqamətləri

Qeyri-yaşayış binalarının o cümlədən: zavod, sex, xəstəxana, məktəb, ofislər, restoran, mağaza, kommersiya mərkəzləri, idman zalları, dayanacaqlar, anbarlar və sairin tikintisi; tikinti materiallarının topdan satışı, malların saxlanması və anbarlara yığılması üzrə fəaliyyət

2.1.8. Emitent lisenziya və ya icazəyə malik olduqda, onlar üzrə fəaliyyət növləri və qüvvədə olma müddətləri

Fəaliyyət növləri:

Bina və qurğuların tikinti-quraşdırma işləri;

Beton və dəmir-beton konstruksiyaların quraşdırılması;

Metal konstruksiyaların quraşdırılması;

Ağac konstruksiyaların quraşdırılması;

Fasad işləri;

Svay işləri;

Sənaye və mülki obyektlərin tikintisi;

Aşırımı 24 metrədək;

Aşırımı 24 metr və daha çox;

Hündürlüyü 65 metrədək;

Hündürlük 65 metr və daha çox.

İN/L-404/2020 qeydiyyat nömrəli 22 Oktyabr 2020-ci il tarixli lisenziya, müddətsiz.

2.1.9. Emitentin təklif etdiyi məhsullar və xidmətlər

Qeyri-yaşayış binalarının tikintisi.

2.1.10. Emitentin işçilərinin sayı və onun rüblük dinamikası

2025-ci il I rüb – ilin əvvəlində 437 nəfər işçi olub, 77 nəfər işə götürülmüşdür, 89 nəfərə xitam verilmişdir, rüb sonuna qalıq işçi sayı – 425 nəfər;

2025-ci il II rüb –89 nəfər işə qəbul edilmiş, 99 nəfərə xitam verilmişdir, rüb sonuna qalıq işçi sayı – 415 nəfər;

2025-ci il III rüb –67 nəfər işə qəbul edilmiş, 107 nəfərə xitam verilmişdir, rüb sonuna qalıq işçi sayı – 375 nəfər;

2025-ci il IV rüb –47 nəfər işə qəbul edilmiş, 83 nəfərə xitam verilmişdir, rüb sonuna qalıq işçi sayı – 339 nəfər.

2.1.11. Emitentin idarəetmə orqanları haqqında məlumat: direktorlar şurası (müşahidə şurası) (olduqda), icra orqanı, audit komitəsi (olduqda), onların üzvlərinin adı, soyadı, atasının adı

İdarəetmə orqanı Direktor – Bayramov Azər Aslan oğlu

2.1.12. Emitentin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmdarlarının (payçıların) ayrı-ayılıqda sayı;

12. Fiziki şəxs- 1 nəfər

2.1.13. Emitentin nizamnamə kapitalının beş faizi və daha artıq həcmdə səsli səhmlərinə (paylara) malik olan şəxslər (fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı; hüquqi şəxsin adı, olduğu yer və VÖEN-i), onların hər birinə məxsus olan səhmlərin sayı (səhmlərin hər növü üzrə ayrıayrılıqda göstərilir) və emitentin nizamnamə kapitalında payı;

Axundova Hürzat Adil qızı x 1000 manat 1600 ədəd Adi adlı səhm (100 faiz)

2.1.14. Nizamnamə kapitalında emitentin payı beş faizdən az olmayan hüquqi şəxslər (hüquqi şəxsin adı, olduğu yer, VÖEN-i, nizamnamə kapitalında emitentin payı);

Hüquqi şəxs pay sahibi deyildir.

2.1.15. Emitentin səhmdarlarının (payçıların) hesabat dövrü ərzində keçirilmiş yığıncaqları barədə məlumat

2.1.15.1. yığıncağın keçirilmə tarixi və yeri (ünvan);

26.05.2025 – ci il, AZ0100 Abşeron rayonu, Xırdalan şəhəri, 30-cu məhəllə, ev 1, mənzil 30

2.1.15.2. Ümumi yığıncaqda qəbul edilmiş qərarlar.

1. "MƏRMƏR İNŞAAT" ASC-nin nizamnaməsinin yeni redaksiyası təsdiq edilsin.

2. Qərarın icrasından irəli gələrək müvafiq dövlət orqanlarına müraciətin edilməsi və sənədləşmə işlərinin aparılması Cəmiyyətin Direktoruna həvalə edilsin.

2.1.15.3. yığıncağın keçirilmə tarixi və yeri (ünvan);

13.06.2025 – ci il, AZ0100 Abşeron rayonu, Xırdalan şəhəri, 30-cu məhəllə, ev 1, mənzil 30

2.1.15.4. Ümumi yığıncaqda qəbul edilmiş qərarlar.

1. "Mərmər İnşaat " Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin 2024-cü maliyyə ilinin yekunlarına dair hesabatı təsdiq edilsin və cəmiyyətin 2024-cü il üzrə maliyyə nəticələri qənaətbəxş hesab edilsin.

2.1.16. Emitentin dövrüyyədə olan investisiya qiymətli kağızlarının buraxılışları haqqında məlumat (investisiya qiymətli kağızların hər buraxılışı ayrı-ayrılıqda göstərilir)

2.1.16.1. İnvestisiya qiymətli kağızın növü və forması;

Adi adlı səhm

2.1.16.2. İnvestisiya qiymətli kağızlar buraxılışının dövlət qeydiyyat nömrəsi və qeydiyyat tarixi;

AZ1001024491 sayılı 17.10.2024-cü il tarixli.

AZ1001024491 sayılı 04.07.2025-ci il tarixli.

2.1.16.3. İnvestisiya qiymətli kağızların miqdarı və nominal dəyəri;

1 600 ədəd, bir ədədi 1 000 (bir min) manat olmaqla.

2.1.16.4. investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının məcmu nominal dəyəri;

1 600*1 000=1 600 000

2.1.16.5. hesabat ili ərzində emitent tərəfindən səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat (hesabat ilində səhmlərin hər növü üzrə ödənilmiş dividendlərin məbləği göstərilir)

Dividend ödənişi olmamışdır.

2.1.16.6. Faizli istiqrazlar buraxılışı haqqında məlumatda - istiqrazlar üzrə gəlirliyin illik faiz dərəcəsi;

Faizli istiqraz buraxılışı yoxdur.

2.1.16.7. İnvestisiya qiymətli kağızların yerləşdirildiyi və ya tədavüldə olduğu fond birjasının adı və olduğu yer (olduqda)

Bakı Fond Birjası, City Point Biznes Mərkəzi, Cəlil Məmmədquluzadə küç, 102A, Bakı, Azərbaycan

2.1.17. Emitent tərəfindən bağlanmış xüsusi əhəmiyyətli əqdlər barədə məlumatlar:

Hər hansı əqd yoxdur.

2.1.17.1. əqdin məbləği;

Əqd bağlanılmayıb.

2.1.17.2. Hesabat tarixinə əqdin ödənilməmiş hissəsi.

Əqd bağlanılmayıb.

2.1.18. Emitent tərəfindən aidiyyəti şəxslərlə bağlanmış əqdlər barədə məlumatlar:

Əqd bağlanılmayıb.

2.1.18.1. Bağlanmış əqdin mahiyyəti, tarixi və məbləği;

Əqd bağlanılmayıb.

2.1.18.2. Aidiyyəti şəxs barədə məlumat və emitentlə aidiyyət əlaqəsi.

Əqd bağlanılmayıb.

2.1.19. illik hesabatın təsdiq edildiyi ümumi yığıncağın tarixi;

30.06.2026-cı il , AZ0100 Abşeron rayonu, Xırdalan şəhəri, 30-cu məhəllə, ev 1, mənzil 30

2.1.20. Hesabatın açıqlanma mənbəyi haqqında məlumat.

marmar.az

Direktor:

Bayramov Azər Aslan oğlu

“Mərmər İnşaat” ASC

31 dekabr 2025-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına
Uyğun Maliyyə Hesabatları və Müstəqil Auditorun
Hesabatı

MÜNDƏRİCAT

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

MALİYYƏ HESABATLARI:

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT	4
MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT	5
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT	6
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT.....	7
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR.....	8-33

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİ HAQQINDA BƏYANAT 31 DEKABR 2025 TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ IL ÜZRƏ

Göstərilən bəyanət, "Mərmər İnşaat" ASC-nin (bundan sonra "ASC") maliyyə hesabatları ilə əlaqədar rəhbərlik və müstəqil auditorlar arasında müvafiq vəzifə bölgüsünü əks etdirmək məqsədi daşıyır.

Rəhbərlik, 31 dekabr 2025-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatmış il üzrə fəaliyyətinin nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq qaydada əks etdirən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və uyğun olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsədəuyğun qərarların və təxminlərin qəbul edilməsi;
- MHBS-nin tələblərinə riayət edilməsi və kənarlaşmalar tapıldığı zaman onların açıqlanması və maliyyə hesabatlarında izah edilməsi şərti;
- Əgər ASC normal şərtlər altında fəaliyyətini davam etdirəcəyi güman edilirsə, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının daimilik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- ASC daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin hazırlanması, təşkili;
- ASC maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun hazırlanması və ASC-nin maliyyə vəziyyəti istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat uçotu sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasında mühasibat uçotu standartlarına müvafiq qaydada aparılması;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək ASC-nin aktivlərinin qorunmasının təmin edilməsi və;
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması

31 dekabr 2025-ci il tarixlərinə başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən 30 iyun 2026-cı il tarixində təsdiq edilmişdir.

Rəhbərlik adından:

Bayramov Azər
Direktor

Abdullayev Elməddin
Mühasibatlıq şöbə müdiri

MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ

“Mərmər İnşaat” ASC-nin Səhmdarlarına:

Rəy

Biz “Mərmər İnşaat” ASC (bundan sonra “ASC”) 31 dekabr 2025-ci il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti və həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın, eləcə də əsas mühasibat prinsipini və digər izahedici məlumatların xülasəsindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını aparmışıq.

Rəyimizcə, maliyyə hesabatları ASC-nin 31 dekabr 2025-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmçinin həmin tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər ədalətli əks etdirir.

Şərti müsbət rəy üçün əsas

ASC-nin auditoru kimi təyin edildiyimiz tarix 23.04.2026-cı ildir və 31 dekabr 2025-ci il tarixinə 13.063.573 AZN qalığındakı mal materialların fiziki inventarizasiyasını müşahidə edə bilmədik. Mal material qalıqları maliyyə nəticələri və pul vəsaitlərinin hərəkətinin müəyyən edilmiş prosesinin bir hissəsi olduğu üçün və digər iki hesabat üzrə düzəlişlərin zəruri olub olmadığını müəyyən edə bilmədik. Həmçinin Mərmər İnşaat ASC-nin daxili audit rəyi olmadığından daxili audit hesabatlarının düzgünlüyünün yoxlaması tərəfimizdən aparıla bilməmişdir.

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə lazım olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika Məcəlləsi”-nin (MBESS Məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq ASC-dən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məəcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik.

Maliyyə hesabatları üzrə rəhbərliyin və idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS (Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə, eləcə də fırıldaqçılıq və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik, ASC-ni ləğv etmək və ya işini dayandırmaq istəyi olmadığı yaxud bundan başqa digər real alternativ olmadığı hallar istisna olmaqla, ASC öz fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, uyğun olduqda fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı məlumatların açıqlanması və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinə əsasən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyekti idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər ASC-nin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədımız tərtib edilmiş maliyyə hesabatlarında bütövlüklə, saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatının hazırlanmasından ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur. Lakin belə əminlik səviyyəsi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun auditin aparılması zamanı bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunacağına zəmanət vermir. Fırıldaqcılıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək təhriflər o halda əhəmiyyətli hesab edilir ki, onlar ayrı-ayrılıqda və ya məcmu halda maliyyə hesabatları əsasında istifadəçilərin qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara təsir etmə ehtimalı olsun.

Beynəlxalq Audit Standartlarının tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparıldığı zaman peşəkar mülahizələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən ediv qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurları işləyib hazırlayır və tətbiq edir; rəyimizin əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Fırıldaqcılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir. Belə ki, fırlıdaqçılıq, gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, dələduzluq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, həqiqətə uyğun olmayan şəkildə təqdim edilməsi və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə hallarını nəzərdə tutur.
- Şirkətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə audit üçün vacib olan daxil nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- İstifadə edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, uçot təxminlərinin və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış müvafiq açıqlamaların məqsədəuyğunluğunu qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı rəhbərliyin mülahizələrinin uyğunluğu və əldə edilmiş audit sübutlarına əsasən ASC-nin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyəti ilə bağlı əhəmiyyətli dərəcədə şübhə yarada biləcək hadisə və şərait üzrə qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair qənaətə bildiririk. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticəyə gəldikdə, biz auditor rəyimizdə diqqəti maliyyə hesabatlarındakı müvafiq açıqlamalara cəlb etməli, belə açıqlamalar yetərli olmadıqda, rəyimizi dəyişdirməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatının tarixinədək əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Lakin gələcək hadisə və şəraitlər ASC-nin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini dayandırmasına səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə açıqlamaları və maliyyə hesabatlarında mövcud əməliyyatlar və hadisələrin düzgün təqdim edilməsini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və vaxtı, əhəmiyyətli audit nəticələri, eləcə də audit prosesində müəyyən etdiyimiz daxili nəzarət sistemindəki əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat təqdim edirik.

30 iyun 2026-cı il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

	Qeydlər	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Aktivlər			
Uzunmüddətli aktivlər			
Torpaq, tikili və avadanlıqlar	7	2.963.940	6.662.099
Digər təxirə salınmış vergi aktivləri	13	1.467.106	5.299.911
Uzunmüddətli verilmiş borclar	26	774.137	2.944.317
Uzunmüddətli debitor borcları	11	8.360.000	-
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		13.565.183	14.906.327
Cari aktivlər			
Mal-Material ehtiyatları	8	13.063.573	12.069.629
Tikilməkdə olan mal-material ehtiyatları	8	5.131.754	-
Görülmüş işlər üzrə ehtiyat	9	-	2.706.452
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	11.102.900	11.102.050
Debitor borcları	11	3.325.074	4.012.786
Avans ödənişləri	12	6.318.057	12.759.655
Digər aktivlər	13	4.998.995	5.831.158
Cəmi cari aktivlər		43.940.353	48.481.730
CƏMİ AKTİVLƏR		57.505.536	63.388.057
Öhdəliklər			
Cari öhdəliklər			
Borc vəsaitləri	15	-	194.957
Kreditor borcları	16	-	7.143.537
Alınmış avanslar	17	9.617.685	34.743.852
Mənfəət vergi öhdəliyi		550.699	1.510.285
Vergi öhdəlikləri	18	62.710	-
Digər öhdəliklər	19	32.303	44.012
Cəmi cari öhdəliklər		10.263.397	43.636.643
Uzunmüddətli öhdəliklər			
Təsisçidən alınmış borc vəsaitləri	15	19.700.941	-
Uzunmüddətli kreditor borcları	16	6.200.452	-
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	19	562.130	612.120
Təxirə salınmış mənfəət vergi öhdəliyi	27	1.034.568	5.187
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		27.498.091	617.307
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		37.761.488	44.253.950
Kapital			
Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapital	14	1.600.000	1.600.000
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)		18.144.048	17.534.107
CƏMİ KAPİTAL		19.744.048	19.134.107
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		57.505.536	63.388.057

30 iyun 2026-cı il tarixində ASC rəhbərliyi adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir

Bayramov Azər
Direktor

Abdullayev Elməddin
Mühasibatlıq şöbə müdiri

	Qeydlər	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il
Gəlirlər	20	44.310.966	75.589.841
Maya dəyəri xərcləri	23	(41.075.665)	(58.738.075)
Ümumi mənfəət		3.235.301	16.851.766
İnzibati və ümumi xərclər	24	(2.511.728)	(5.178.785)
Digər gəlir	21	5.853.579	55.622
Sair əməliyyat xərcləri	25	(22.115)	(58.847)
Əməliyyat gəliri		6.555.037	11.669.756
Məzənnə fərqindən xalis gəlir (xərc)		7.302	(81.772)
Maliyyə gəliri	22	663.892	854.287
Vergidən əvvəlki mənfəət		7.226.231	12.442.271
Mənfəət vergi xərci	27	(1.472.795)	(2.563.595)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		5.753.436	9.878.676

30 iyun 2026-cı il tarixində ASC rəhbərliyi adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

Bayramov Azər
Direktor

Abdullayev Elməddin
Mühasibatlıq şöbə müdiri

	Səhm kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital:
01 yanvar 2023-cü il tarixinə	1.500.000	3.788.960	5.288.960
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	12.735.489	12.735.489
Kapitalda artma (azalma)	-	482	482
Elan edilmiş dividend	-	(3.869.500)	(3.869.500)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	1.500.000	12.655.431	14.155.431
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	9.878.676	9.878.676
Kapitalda artma (azalma)	100.000	-	100.000
Elan edilmiş dividend	-	(5.000.000)	(5.000.000)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə	1.600.000	17.534.107	19.134.107
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	5.753.436	5.753.436
Kapitalda artma (azalma)	-	-	-
Elan edilmiş dividend	-	(5.143.495)	(5.143.495)
31 dekabr 2025-ci il tarixinə	1.600.000	18.144.048	19.744.048

30 iyun 2026-cı il tarixində ASC rəhbərliyi adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

Bayramov Azər
Direktor

Abdullayev Elməddin
Mühasibatlıq şöbə müdiri

	Qeydlər	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il
Əməliyyat fəaliyyəti			
Vergidən əvvəlki mənfəət		7.226.231	12.442.271
Vergidən əvvəl mənfəəti xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə üzləşdirmək məqsədilə aparılmış qeyri-nağd düzəlişlər:			
Torpaq, tikili və avadanlıqların köhnəlməsi	7	1.007.765	1.114.485
Torpaq, tikili və avadanlıqların satılması	7	(5.835.518)	52.253
Maliyyə gəliri (xərçi)	22	(663.892)	(854.287)
Məzənnə fərqiindən gəlir (zərər)		(7.302)	81.772
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını		1.727.284	12.836.494
Dövrüvvə vəsaitlərində dəyişikliklər			
Mal-material ehtiyatları	8	(993.944)	(191.275)
Tikilməkdə olan mal-material ehtiyatları	8	(3.777.616)	-
Görölmüş işlər üzrə ehtiyat	9	2.706.452	(1.174.549)
Debitor borclar	11	847.322	(59.000)
Avans ödənişləri	12	6.441.598	(2.435.522)
Digər aktivlər	13	4.664.968	(1.669.702)
Kreditor borclar	16	(943.085)	1.204.518
Alınmış avanslar	17	(25.126.167)	6.523.853
Vergi ödəlikləri	18	62.710	(385.696)
Digər öhdəliklər	19	(61.699)	(68.733)
Vergidən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə istifadə edilmiş xalis pul vəsaitləri		(14.452.177)	14.580.388
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(1.403.000)	(3.925.000)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə istifadə edilmiş daxil olan xalis pul vəsaitləri		(15.855.177)	10.655.388
İnvestisiya fəaliyyəti			
Torpaq, tikili və avadanlıqların alınması	7	(129.291)	(2.200.392)
Torpaq, tikili və avadanlıqların satılmasından pul daxilolmaları	7	135.593	-
Uzunmüddətli verilmiş borclar üzrə daxilolmalar	26	2.834.072	2.394.303
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilmiş pul vəsaitləri		2.840.374	193.911
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti			
Borc vəsaitləri üzrə daxilolmalar	15	22.701.803	-
Borc vəsaitləri üzrə xaricəlmələr		(4.549.957)	-
Ödənilmiş dividend		(5.143.495)	(5.000.000)
Kapitalda artma (azalma)	14	-	100.000
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		13.008.351	(4.900.000)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri üzrə məzənnə fərqiindən təsir		7.302	(81.772)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri xalis artım		850	5.867.527
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri - ilin əvvəlinə	10	11.102.050	5.234.532
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri -ilin sonuna		11.102.900	11.102.050

30 iyun 2026-cı il tarixində ASC rəhbərliyi adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

Bayramov Azər
Direktor

Abdullayev Elməddin
Mühasibatlıq şöbə müdiri

1. “Mərmər İnşaat” ASC və onun fəaliyyəti

Hazırkı maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq 31 dekabr 2025-ci il tarixində başa çatmış il üzrə “Mərmər İnşaat” ASC (bundan sonra hazırkı qeyddə “ASC” adlandırılacaq) üçün hazırlanmışdır. ASC Azərbaycanın qeyri-yaşayış binalarının tikintisi üzrə fəaliyyət göstərən aparıcı şirkətlərindən biridir və mərkəzi ofisi Azərbaycan Respublikası, Xırdalan şəhərində yerləşir. Bu ASC Azərbaycan Respublikasının Qanunvericiliyinə uyğun olaraq 09 oktyabr 2017-ci il tarixində 3102420981 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmış və Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktlarına uyğun olaraq yaradılmışdır. “ASC” 2019-cu ildən fəaliyyətə başlamışdır.

Hüquqi fəaliyyət ünvanı: Abşeron rayonu, Xırdalan şəhəri, məhəllə 30, ev 1, mənzil 30.

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

2025-ci ilin yekunlarına əsasən Azərbaycan iqtisadiyyatı makroiqtisadi sabitliyin qorunması və qeyri-neft sektorunun inkişafının davam etdirilməsi ilə xarakterizə olunmuşdur. Hesabat dövründə ölkədə ümumi daxili məhsulun (ÜDM) həcmi 129,1 milyard manat təşkil etmiş, bu da əvvəlki illə müqayisədə 1,4% real artım deməkdir. İqtisadi artımın strukturunda qeyri-neft-qaz sektorunun rolu xüsusilə diqqət çəkmişdir. Belə ki, bu sektorda 2,7% artım qeydə alınmış, neft-qaz sektorunda isə 1,6% azalma müşahidə edilmişdir. Bu dinamika iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində aparılan siyasətin davam etdiyini göstərir.

ÜDM-in sahələr üzrə strukturuna nəzər saldıqda sənayenin 33% payla aparıcı mövqedə olduğu görünür. Ticarət və nəqliyyat vasitələrinin təmiri sahəsi 11,3%, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı 7,1%, tikinti sektoru 6,5%, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq 5,9% təşkil etmişdir. Turizm və ictimai iaşə sektorunun payı 2,8%, informasiya və rabitə sahələrinin payı isə 2,1% olmuşdur. Digər sahələrin ümumi payı 21,7% səviyyəsində formalaşmışdır. Məhsula və idxala xalis vergilər isə ÜDM-in 9,6%-ni təşkil etmişdir. Bu göstəricilər iqtisadiyyatın çoxşaxəli strukturunu və xidmət sektorunun artan rolunu əks etdirir.

2025-ci ildə adambaşına düşən ÜDM 12 602 manat olmuşdur ki, bu da əhalinin iqtisadi aktivliyinin və istehsal potensialının müəyyən səviyyədə artdığını göstərir. Eyni zamanda dövlət maliyyə göstəriciləri fiskal siyasətin idarəolunan və balanslaşdırılmış şəkildə həyata keçirildiyini nümayiş etdirir. Hesabat ilində dövlət büdcəsinin gəlirləri 38,4 milyard manat, xərcləri isə 41,4 milyard manat təşkil etmişdir. Nəticədə 3,1 milyard manat həcmində büdcə kəsiri formalaşmışdır ki, bu da əsasən sosial proqramların və infrastruktur layihələrinin maliyyələşdirilməsi ilə əlaqədar olmuşdur. 2025-ci ildə dövlət borcunun ümumi həcmi 26,0 milyard manat səviyyəsində olmuşdur. Bu göstərici borc yükünün idarəolunan səviyyədə saxlanıldığını və fiskal dayanıqlılığın qorunduğunu göstərir.

Ümumilikdə, 2025-ci ilin nəticələri ölkədə iqtisadi sabitliyin təmin edildiyini, qeyri-neft sektorunun inkişafının davam etdiyini və dövlət maliyyəsinin prioritet istiqamətlər üzrə səmərəli şəkildə yönəldildiyini nümayiş etdirir. Bu tendensiya növbəti illərdə davamlı iqtisadi inkişaf üçün əlverişli zəmin yaradır.

Azərbaycan Respublikası öz ərazi bütövlüyünü təmin ediyindən eibarən işğaldan azad edilmiş ərazilərə yeni investisiyaları təşviq etmiş və yenidən qurma üçün dövlət vəsaiti ayırmışdır. Belə ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur regionunun bərpa və yenidənqurma işləri üçün 2021-ci ildə 2,2 milyard, 2022-ci ildə 2,7 milyard manat vəsait ayrılıb. 2023-cü ilin büdcəsində isə işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası üçün ötən illə müqayisədə 13 faiz daha çox, yəni 3 milyard manat nəzərdə tutulub. 2024-cü ildə isə bu məbləğ 5 milyard AZN-dən çox olmuşdur.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərə sosial-iqtisadi həyatın geri qaytarılmasında özəl sahibkarlar əhəmiyyətli rol oynayır. Dövlət həmin ərazilərə yerli və xarici biznes nümayəndələrinin investisiya qoyması üçün əlverişli mühitin yaradılmasını prioritet istiqamətlərdən biri kimi götürüb. Bu məqsədlə 2022-ci il noyabrın 16-da Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı” təsdiqlənib. Proqramın əsas hədəf göstəricilərindən biri azad olunmuş ərazilərdə iqtisadiyyatın yenidən qurulması üçün yeni investisiyaların cəlb olunması ilə sahibkarlıq mühitinin formalaşdırılmasıdır. Sahibkarlıq mühitinin əlverişliliyini artırmaq və biznes fəaliyyətinin inkişafına dəstək vermək də Dövlət proqramının əsas məqsədlərindəndir.

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti (davamı)

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda sahibkarlıq fəaliyyətini təşviq etmək üçün hökumət artıq bir sıra mühüm addımlar atıb. Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin məlumatına əsasən, bu il yanvarın 1-dək işğaldan azad edilmiş ərazilərdə biznes fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün agentliyə 1339 müraciət daxil olub. Müraciətlərin əhəmiyyətli hissəsi, yəni 873-ü yerli, 466-sı isə 37 ölkəni əhatə edən xarici müraciətlərdir. Türkiyə, Rusiya, Qazaxıstan və Macarıstandan olan sahibkarlar Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda investisiya qoymağa xüsusən maraqlılırlar.

Dövlət tərəfindən müəyyənlanmış sahibkarlığa dəstək mexanizmləri qısa müddətdə bu ərazilərdə biznes fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən hüquqi və fiziki şəxslərin sayını artıracaq. Dövlətin planlı və mərhələli şəkildə apardığı bərpa prosesinin ilk mərhələsi olan ərazilərin minalardan təmizlənməsi Azərbaycan Ordusunun şanlı Zəfərindən dərhal sonra başlanılıb. Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin məlumatına görə, 2020-2022-ci illərdə 57,6 min hektar ərazi minalardan təmizlənilib. Həmçinin qeyd edək ki, “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı”nın birinci prioritetinin birinci istiqaməti işğaldan azad olunmuş 280 min hektar ərazinin 2022-2026 –ci illərdə minalardan, partlamamış hərbi sursatdan, tərkibində partlayıcı olan qurğulardan və digər partlayıcı qalıqlardan təmizlənməsini nəzərdə tutur. Bununla həmin ərazilər bütövlükdə tam təhlükəsiz yaşayış və sosial-iqtisadi həyatın bərpası üçün uyğun olacaq.

Həmin ərazilərdə investisiya mühitinin qurulması üçün növbəti mərhələ sayılan fiziki infrastrukturun böyük hissəsi artıq qurulub. İşğaldan azad olunmuş ərazilər elektrik enerjisi ilə tam təmin olunub. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları ölkənin vahid enerji şəbəkəsinə qoşulub. Nəqliyyat infrastrukturu tam sürətlə bərpa olunmaqla, ölkənin digər şəhər və rayonlarının yol infrastrukturu ilə birləşdirilir. Region üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən Tərtər–Çaylı–Suqovuşan–Talış, Əhmədbəyli–Füzuli–Şuşa avtomobil yolunun (Zəfər yolu) və Laçın şəhərinə daxil olmadan yeni alternativ avtomobil yolunun tikintisi artıq başa çatdırılıb. Digər avtomobil yollarının tikinti və bərpasının 2026-cı ilin sonunadək başa çatdırılması nəzərdə tutulub.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının su ilə təmin olunması məqsədilə dövlət proqramında su anbarlarının, suvarma və paylayıcı kanalların, nasos stansiyalarının, subartezian quyularının, hidroqovşaqların və digər su təsərrüfatı obyektlərinin mərhələli şəkildə təmiri, bərpası və yenilərinin tikintisinin 2026-cı ilin sonunadək yekunlaşdırılması planlaşdırılıb. Postkonflikt ərazilərində artıq iki beynəlxalq hava limanı fəaliyyət göstərir. Üçüncü aeroportun - Laçın hava limanının tikintisinin isə iki il ərzində başa çatdırılacağı gözlənilir.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı tətbiq olunan əsas mühasibat prinsipləri aşağıda göstərilmişdir.

Maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinin əsasları

Cəmiyyətin hazırkı maliyyə hesabatları Mühasibat Uçotu Beynəlxalq Standartları Şurası (“MUBSS”) tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) əsasında, aşağıdakı şərtlər istisna olmaqla hazırlanmışdır.

Müqayisəli məlumatların hazırlanmasına dair tələb

1 sayılı MUBS maliyyə hesabatlarının təqdimatına dair ümumi tələbləri, onların strukturuna dair təlimatları və onların məzmununa dair minimum tələbləri müəyyən edir. 1 sayılı MUBS müəssisələrdən tam maliyyə hesabatlarını təqdim edilərkən əvvəlki il üçün müqayisəli məbləğləri (qeydlərdəki müqayisəli məbləğlər daxil olmaqla) təqdim etməyi tələb edir.

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Fasiləsizlik prinsipi.

Maliyyə hesabatları ASC-nin yaxın gələcəkdə fəaliyyətini normal şərtlər altında davam etdirəcəyi ehtimalı nəzərə alınaraq hazırlanmışdır.

Rəhbərlik hesab edir ki, ASC yaxın gələcəkdə ləğv olunacağına, habelə fəaliyyətini dayandırmağa və ya Azərbaycan Respublikasının Qanunları və ya normativ aktları əsasında kreditrlara qarşı müdafiə axtarışına istək və ya ehtiyac olmadan fəaliyyətini davam etdirəcək.

Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adi fəaliyyətin gedişində ASC-nin aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olduğu fərziyyəsi ilə hesabatlarda əks etdirilmişdir. Bəzi fərdi maliyyə hesabatları standartları, Rəhbərlik tərəfindən ASC-nin davamlılıq prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və daimilik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Davamlılıq prinsipi təxminlərinin Rəhbərlik tərəfindən dəyərləndirilməsi zamanı naməlum olan gələcək hadisələr və ya şərtlər üzrə müəyyən fərziyyələrin edilməsi vacibdir.

Əməliyyat valyutası. Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan Manatı ilə (“AZN”) əks olunmuşdur. Azərbaycan Manatı Azərbaycan Respublikasının rəsmi valyutasıdır.

31 dekabr 2025-ci il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan əsas valyuta məzənnələri: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN; 1 Avro = 2.0022 AZN; 1 Rus rublu = 0.02171 (01 yanvar 2025: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN; 1 Avro = 1.7724 AZN; 1 Rus rublu = 0.016318).

Təqdimatın əsasları. Maliyyə hesabatları aşağıda göstərilmiş mühasibat uçotu prinsiplərində başqa cür qeyd olunmayıbsa (məsələn, müəyyən maliyyə alətləri ədalətli dəyər prinsipi ilə ölçülür) tarixi dəyər prinsipinə əsasən hazırlanmışdır. İlkən alış dəyəri adətən aktivlərin mübadilə edilə biləcəyi ədalətli dəyərə əsaslanır.

Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyərdə və ya amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınır. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda əks etdirilir.

Ədalətli dəyər ölçmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan müntəzəm əməliyyatlar zamanı aktivin satılmasından alına bilən və ya öhdəliyin köçürülməsinə görə ödənilə bilən məbləğdir. Ədalətli dəyər ölçülərkən aktivin satılması və ya öhdəliyin köçürülməsi əməliyyatının aşağıdakı yerlərdən birində aparılması ehtimal edilir:

- aktivin və ya öhdəliyin əsas bazarı; və ya
- əsas bazar olmayanda, aktivin və ya öhdəliyin ən əlverişli bazarı.

ASC-nin əsas və ya ən əlverişli bazara çıxışı olmalıdır. Aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri bazar iştirakçıları aktivini və ya öhdəliyi qiymətləndirərkən istifadə etdiyi fərziyyələri istifadə etməklə ölçülür və ehtimal edilir ki, bazar iştirakçıları bu zaman öz hərəkətlərində ən yaxşı iqtisadi mənafeələrini güdürlər.

Qeyri-maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri ölçülərkən bazar iştirakçısının, aktivini maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə etməklə və ya həmin aktivini maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə edəcək digər bazar iştirakçısına satmaqla, iqtisadi fayda əldə etmək qabiliyyəti nəzərə alınır.

ASC-nin mövcud şəraitdə münasib olan və ədalətli dəyəri ölçmək üçün kifayət qədər məlumatları olan, müvafiq bazar məlumatlarını maksimal istifadə edən və müşahidə edilməyən məlumatların istifadəsini minimuma endirən qiymətləndirmə üsullarını istifadə edir.

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə üçün məlumatların müşahidə edilə bilmə dərəcəsinə və bütünlüklə ədalətli dəyərin müəyyən olunmasında məlumatların əhəmiyyətinə əsaslanaraq müxtəlif iyerarxik kateqoriyalara bölünür:

- 1-ci səviyyə - ədalətli dəyər eyni aktivlər/öhdəliklərin aktiv bazardakı mövcud qiymətindən (dəyişdirilməmiş) əldə edilir.
- 2-ci səviyyə - ədalətli dəyər 1-ci səviyyədə göstərilən mövcud qiymətlərdən fərqli olaraq aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (məs., qiymətlər) və ya dolay yolla (qiymətlərdən əldə olunan) müşahidə edilə bilən məlumatlardan əldə olunur.
- 3-cü səviyyə - ədalətli dəyər müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan (müşahidə edilə bilinməyən məlumatlar) aktiv və öhdəliklər üçün məlumatları özündə əks etdirən qiymətləndirmə mexanizmlərindən əldə olunur.

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasındakı köçürmələr ASC tərəfindən dəyişikliyin baş verdiyi hesabat dövrünün sonunda tanınır. Maliyyə hesabatlarında dövrü şəkildə tanınan aktivlər və öhdəliklər üçün ASC hər hesabat dövrünün sonunda kateqoriyalara bölməni yenidən qiymətləndirərək iyerarxiyanın daxilində Səviyyələr arasında köçürmələrin baş verib-vermədiyini müəyyən edir (ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün ümumiyyətlə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında).

İlkin dəyər alış tarixinə aktiv almaq üçün ödənilmiş pul vəsaitləri və ya pul vəsaitləri ekvivalentlərinin məbləğini və yaxud verilmiş digər resursların ədalətli dəyərini əks etdirir və əməliyyat xərclərini ehtiva edir. İlkin dəyərlə qiymətləndirmə yalnız bazar qiymətləri olmayan və ədalətli dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilməyən pay alətlərindəki investisiyalara tətbiq edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə bağlıdır. Əlavə xərclər əməliyyatın həyata keçirilmədiyini təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri əməliyyat xərclərinə daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş maya dəyəri əsas məbləğin qaytarılmasını çıxmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə gözlənilən kredit zərərləri (GKZ) üçün ehtiyatı çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya olunmuş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və da müvafiq maddələrin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində bölüşdürülməsi metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərər xaric olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərinə diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spredini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilən faiz dərəcəsidir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivləri

İlkin tanınma və ölçmə

Maliyyə aktivləri ilkin tanınmada sonradan amortizasiya hesablanmış dəyərlə, digər ümumi gəlir (DMG) vasitəsilə ədalətli dəyərlə tanınan aktivlər və ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən alətlər kimi təsnifləşdirilir.

İlkin tanınmada maliyyə aktivlərinin təsnifatı maliyyə aktivləri üzrə müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş pul vəsaitlərinin hərəkətinin xüsusiyyətlərindən və ASC-nin bunları idarə etmək üçün seçdiyi biznes modeldən asılıdır. Əhəmiyyətli maliyyələşdirmə komponentinin daxil olmadığı və ya ASC-nin praktik vasitənin tətbiq etdiyi ticarət debitor borcları istisna olmaqla ASC ilk öncə maliyyə aktivlərini ədalətli dəyərlə ölçür və ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən alətlər kimi tanınan aktivlər üçün əməliyyat xərclərini əlavə edir.

Maliyyə aktivinin amortizasiya dəyəri ilə və ya DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə təsnifləşdirilməsi və ölçülməsi üçün qalan əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğin və faizlərin ödənilməsini ("YƏMFÖ") təşkil edən pul vəsaitlərinin hərəkəti yaradılmalıdır. Bu qiymətləndirməyə "YƏMFÖ testi" deyilir və bu, hər bir alət üzrə ayrıca aparılır.

ASC-nin maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün seçdiyi biznes modeli, onun pul vəsaitlərinin hərəkətini yaratmaq məqsədilə maliyyə aktivlərinin idarəedilməsi metodunu təsvir edir. Başqa sözlə, ASC-nin biznes modeli pul vəsaitlərinin hərəkətinin müqavilədən, maliyyə aktivlərinin satışından və ya onların hər ikisindən yaranacağını müəyyən edir.

Qanunvericiliklə və ya bazar razılaşmaları ilə ümumi şəkildə müəyyən edilmiş müddət ərzində aktivlərin çatdırılmasını tələb edən maliyyə aktivlərinin alınması və ya satılması əməliyyatları alqı-satqı tarixində, yəni Cəmiyyət aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini üzərinə götürdüyü tarixdə tanınır.

Sonrakı ölçülmə

Sonrakı ölçülmə məqsədilə maliyyə aktivləri dörd kateqoriyaya təsnifləşdirilir:

- Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri;
- Məcmu gəlirləri və zərərləri yenidən bölüşdürməklə DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə maliyyə aktivləri (borc alətləri);
- Uçotdan çıxarılanda məcmu gəlirləri və zərərləri yenidən bölüşdürmədən DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə maliyyə aktivləri (kapital alətləri);
- Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən maliyyə aktivləri.

Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri (borc alətləri);

Bu kateqoriya ASC-ə daha uyğundur.

Aşağıdakı hər iki şərt yerinə yetirilərsə, ASC maliyyə aktivini amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçməlidir:

- Maliyyə aktivini biznes modeli çərçivəsində və onlarla bağlı müqavilə üzrə pul vəsaitlərini toplamaq məqsədilə saxlanılır; və
- Maliyyə aktivini üzrə müqavilə şərtləri müəyyən olunmuş tarixlərdə qalan əsas məbləğ üzrə əsas vəsaitlərdən və faizdən ibarət olan pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri (borc alətləri) (davamı)

Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri sonradan Effektiv Faiz Dərəcəsi (EFD) metodundan istifadə etməklə ölçülür və dəyərsizləşmə hesablanır. Gəlir və zərərlər mənfəət və ya zərərdə aktiv uçotdan çıxarılanda, dəyişiklik ediləndə və ya dəyərsizləşəndə tanınır.

ASC-nin bütün maliyyə aktivləri amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Aşağıdakı hər iki şərt yerinə yetirilərsə, ASC borc alətlərini DMG ilə ədalətli dəyərlə ölçməlidir:

- Maliyyə aktivini biznes modeli çərçivəsində və onlarla bağlı həm müqavilə üzrə pul vəsaitlərini toplamaq, həm də satılmaq məqsədilə saxlanılır; və
- Maliyyə aktivini üzrə müqavilə şərtləri müəyyən olunmuş tarixlərdə qalan əsas məbləğ üzrə əsas vəsaitlərdən və faizdən ibarət olan pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

DMG ilə ədalətli dəyərlə borc alətləri üçün faiz gəliri, xarici valyutanın yenidən qiymətləndirilməsi və dəyərsizləşmə zərərləri və ya qaytarmalar mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınır və amortizasiya hesablanmış dəyərlə maliyyə aktivləri ilə eyni qaydada hesablanır. Ədalətli dəyərdə qalan dəyişikliklər DMG ilə tanınır. Uçotdan çıxarılanda DMG-də tanınmış məcmu ədalətli dəyərdə dəyişiklik mənfəət və ya zərərə yenidən bölüşdürülür.

ASC-nin DMG ilə ədalətli dəyərlə borc alətləri mövcud deyil.

DMG ilə ədalətli dəyərlə maliyyə aktivləri (kapital alətləri)

İlkin tanınmada Cəmiyyət 32 sayılı “Maliyyə alətləri: Təqdimatı” adlı MUBS əsasında kapital tərifinə uyğun olan bəzi kapital investisiyalarını ticarət üçün saxlanılan alətlər kimi deyil, kapital alətləri kimi təsnif etmək üçün yekun seçim edə bilər. Belə təsnifat alətlər üzrə fərdi şəkildə müəyyən edilir.

Bu kapital alətləri üzrə gəlir və zərərlər heç zaman mənfəət və ya zərərə aid edilmir. Ödəmə hüququ müəyyən ediləndə, dividendlər mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda digər gəlir kimi tanınır. Lakin ASC alətin dəyərinin bir hissəsinin qaytarılması olan belə daxilolmalardan faydalanırsa, belə gəlirlər DMG-də tanınır. DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə kapital alətləri üzrə dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi aparılır.

Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivləri

ASC-nin saxladığı ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivlərinə ticarət üçün saxlanılan maliyyə aktivləri, ilkin tanınmada ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivləri və ya ədalətli dəyərlə ölçülməsi mütləq olan aktivlər daxildir.

Yaxın zamanda satış və ya yenidən alış məqsədi ilə əldə olunarsa, maliyyə aktivləri ticarət üçün saxlanılan aktivlər kimi təsnif olunur. Effektiv hecinq alətləri kimi təyin olunmayan törəmə alətlər, o cümlədən ayrılmış əlaqədar törəmə alətlər də satış üçün saxlanılan aktivlər kimi təsnif olunur. Yalnız əsas məbləğ və faizlərin ödənilməsini təşkil etməyən pul vəsaitlərinin hərəkətini yaradan maliyyə aktivləri, biznes modeldən asılı olmayaraq, mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərlə təsnifləşdirilir. Borc alətlərinin amortizasiya hesablanmış dəyərlə və ya DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə təsnifləşdirilməsi üçün yuxarıda təsvir edilən meyarlara baxmayaraq borc alətləri, bununla uçot uyğunsuzluğu aradan qaldırırlar və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaldılırsa, ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivləri kimi təyin edilə bilər.

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Hibrid müqavilənin tərkib hissəsi olan, maliyyə öhdəliyini və ya qeyri-maliyyə əsas müqaviləni ehtiva etdirən asılı törəmə alət, aşağıdakı hallarda əsas müqavilədən ayrılır və ayrıca alət kimi uçota alınır: iqtisadi xüsusiyyətlər və risklər əsas müqavilə ilə sıx əlaqəli deyildir, asılı törəmə alətlə eyni şərtləri olan ayrıca alət törəmə alət anlayışına uyğundur və hibrid müqavilə ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilməyən alət kimi ölçülür. Müqavilə əsasında tələb olunacaq pul vəsaitlərinin hərəkətini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişən müqavilənin şərtlərində dəyişiklik olanda və ya maliyyə aktivini ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən aktivlər kateqoriyasından xaric yenidən təsnifləşdiriləndə yenidən qiymətləndirmə aparılır. Maliyyə aktivinə dair əsas müqaviləni ehtiva etdirən hibrid müqavilə daxilində asılı törəmə alət ayrıca uçota alınmır. Maliyyə aktivini, asılı törəmə alətlə birlikdə, tam şəkildə ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən maliyyə aktivini kimi təsnifləşdirilməlidir.

Uçotdan çıxarma

Maliyyə aktivini (və ya müvafiq hallarda maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun bir hissəsi) aşağıdakı hallarda uçotdan (yəni ASC-nin adından) çıxarılır:

- Aktivdən pul vəsaitlərini əldə etmək hüquqlarının müddəti başa çatmışdır;
- ASC özünün aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarını üçüncü tərəfə köçürmüş və ya üzərinə aktivdən pul vəsaitlərini "tranzit" razılaşması əsasında tam məbləğdə və çox yubanmadan ödəmək öhdəliyini götürmüşdür; və ya ASC: (a) aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini köçürmüş; (b) aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini nə köçürmüş, nə də özündə saxlamış, lakin aktiv üzrə nəzarət hüququnu köçürmüşdür.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

ASC aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüququnu köçürdükdə və ya "tranzit" razılaşmasına qoşulduqda, mülkiyyət hüququ ilə bağlı risk və faydaları saxlayıb-saxlamadığını və nə dərəcədə saxladığını qiymətləndirir. ASC nə aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini köçürmüş, nə də özündə saxlamışdırsa, nə də aktiv üzrə nəzarət hüququnu köçürmüşdürsə, aktiv ASC-nin həmin aktivdə davam edən iştirakı həddində əks etdirilir. Bu halda ASC əlaqəli öhdəliyi də tanıyır. Köçürülmüş aktiv və əlaqəli öhdəlik ASC-nin saxladığı hüquq və öhdəlikləri əks etdirən əsaslarla ölçülür.

Aktivdə iştirakın köçürülmüş aktiv üzrə zəmanət formasında davam etməsi aktivin ilkin balans dəyəri və ASC-dən tələb oluna biləcək maksimal ödəniş məbləğindən daha az olanı ilə ölçülür.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

ASC ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunmayan bütün borc alətləri üçün gözlənilən kredit zərərləri (GKZ) üçün ehtiyatı tanıyır. GKZ müqaviləyə uyğun olaraq ödəniləcək müqavilədə nəzərdə tutulan pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə ASC-nin alınmasını gözlədiyi bütün pul vəsaitlərinin hərəkəti arasında fərq ilkin effektiv faiz dərəcəsinə yaxın dərəcə ilə diskontlaşdırmaqla müəyyən edilir.

GKZ iki mərhələdə müəyyən edilir. İlkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli artmayan kredit öhdəlikləri üçün GKZ növbəti 12 aylıq dövr ərzində mümkün olan defolt hadisəsindən irəli gələn kredit zərərləri üçün ayrılır (12 aylıq GKZ). İlkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli artan kredit öhdəlikləri üzrə kredit ehtiyatı aktivin qalan müddəti ərzində yaranması gözlənilən kredit zərərlərinə (aktivin müddəti ərzində gözlənilən kredit zərəri və ya AMəGKZ) əsaslanır.

Ticarət debitor borcları üçün ASC GKZ-nin hesablanması sadələşdirilmiş yanaşma tətbiq edir. Beləliklə, ASC kredit riskində dəyişiklikləri izləmir, əvəzinə hər hesabat tarixində AMəGKZ əsasında kredit zərərlərini tanıyır.

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

DMG ilə ədalətli dəyərli borc alətləri üçün ASC aşağı kredit riskinin sadələşdirilməsini tətbiq edir. Hər bir hesabat tarixində ASC lazımsız xərc və ya səy sərf etmədən əldə edilə bilən bütün əsaslı və təsdiqlənən məlumatlardan istifadə edərək borc alətinin aşağı kredit riskinə məruz qalıb-qalmadığını qiymətləndirir. Bundan əlavə, ASC müqavilə ödənişləri 90 gündən çox gecikdiriləndə kredit riskində əhəmiyyətli artımın mövcud olduğunu hesab edir.

Müqavilə üzrə qalan məbləğlərin tam şəkildə ASC-nin saxladığı hər hansı kredit təminatları nəzərə alındıqdan əvvəl əldə edilə bilməsi ehtimalının zəif olduğuna işarə edən daxili və ya xarici məlumat mövcud olduğu təqdirdə maliyyə aktivləri üzrə defoltun baş verdiyi hesab edilə bilər. Maliyyə aktivləri müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş pul vəsaitlərinin hərəkətinin bərpa ediləcəyi əsaslı olaraq gözlənilməyəndə silinir.

Maliyyə öhdəlikləri

İlkin tanınma və ölçmə

Maliyyə öhdəlikləri ilkin tanınma zamanı, müvafiq olaraq, ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri, kreditlər və borc öhdəlikləri və ya effektiv hecinqdə hecinq aləti kimi təyin olunmuş törəmə alətləri kimi təsnif edilir.

Maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərli tanınır və kreditlər, borclar və kreditor borcları halında birbaşa aid edilən əməliyyat xərcləri çıxılır. ASC-nin maliyyə öhdəliklərinə ticarət və digər kreditor borcları daxildir.

Sonrakı ölçmə

Maliyyə öhdəliklərinin ölçülməsi onların aşağıda göstərilən təsnifatından asılıdır:

Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri

Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri və ticarət üçün saxlanılan maliyyə öhdəlikləri və ilkin tanınmada Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri kimi təyin edilmiş maliyyə öhdəlikləri daxildir.

Maliyyə öhdəlikləri yaxın zamanda geri alınmaq məqsədilə qəbul edildirsə ticarət üçün saxlanılan öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir. Bu kateqoriyaya eyni zamanda 9 sayılı MHBS-də müəyyən edildiyi qaydada hecinq münasibətlərində hecinq aləti kimi təyin olunmayan törəmə maliyyə alətləri daxildir. Ayrılmış əlaqəli törəmə alətlər də effektiv hecinq aləti kimi təyin edilmədiyi hallarda ticarət üçün saxlanılan alətlər kimi təsnifləşdirilir.

Ticarət üçün saxlanılan öhdəliklər üzrə gəlir və ya zərərlər mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır. İlkin tanınma tarixində ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri kimi tanınmış öhdəliklər ilkin tanınma tarixində və yalnız 9 sayılı MHBS-də nəzərdə tutulan meyar qarşılananda təyin olunur. ASC hər hansı maliyyə öhdəliyini ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan öhdəlik kimi təyin etməmişdir.

Kreditlər və borc öhdəlikləri

İlkin tanınmadan sonra faiz hesablanan kreditlər və borc öhdəlikləri daha sonra effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya hesablanmış dəyərli qiymətləndirilir. Gəlirlər və zərərlər mənfəət və ya zərərdə öhdəliklərin tanınması dayandırıldıqda, eləcə də amortizasiya prosesi vasitəsilə əks etdirilir. Amortizasiya hesablanmış dəyər satınalma zamanı tətbiq edilən endirimi və ya əlavə qiyməti və effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsi olan haqq və xərcləri nəzərə almaqla hesablanır. EFD-nin amortizasiyası mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda maliyyə xərclərinə daxil edilir. Bu kateqoriya faiz hesablanan kreditlərə və borc öhdəliklərinə tətbiq edilir.

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Tanınmanın dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması bu halda dayandırılır ki, həmin öhdəlik ya dayandırılmış, ya ləğv olunmuş, ya da müddəti bitmiş olsun. Əgər mövcud maliyyə öhdəliyi həmin kreditor qarşısında fərqli şərtlərlə başqa öhdəliklə əvəz edilərsə və ya mövcud öhdəliyin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirilərsə, bu cür əvəzedilmə və ya dəyişiklik ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi qəbul edilir və müvafiq balans dəyərlərindəki fərq mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda öz əksini tapır.

Maliyyə alətlərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin tanınmış məbləğlərini qarşılıqlı əvəz etmək üçün qanuni hüquqa malik olduğu və ya hesablaşmanı xalis əsasda həyata keçirmək, ya da eyni vaxtda aktivləri reallaşdırmaq və öhdəliyi yerinə yetirmək niyyəti olduğu halda, qarşılıqlı əvəzləşdirir və da xalis məbləğ kimi təqdim edir.

Ticarət və digər debitor borcları

Ticarət və sair debitor borcları ilk öncə ədalətli dəyərlə tanınır və sonra effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatı çıxaraq, amortizasiya hesablanmış dəyərlə ölçülür. Debitor borcları ASC-nin müəyyən şərtsiz asılı olaraq ödəniş almaq hüququndan ibarətdir.

Nağd pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Nağd pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri əldə olan pul, tələbli depozitlər və nağda çevrilə bilən digər qısa müddətli yüksək likvidli investisiyalardan ibarətdir və dəyərində əhəmiyyətsiz dərəcədə dəyişikliklərə məruz qalır.

Kreditor borcları

Kreditor borcları ilkin olaraq ədalətli dəyərə uçota alınır və sonradan effektiv faiz metoduna əsasən amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır.

Borc öhdəlikləri

Bütün borc vəsaitləri ilkin olaraq borc vəsaitləri ilə əlaqədar olaraq qiymətli kağızların emissiyasında əldə edilmiş xalis gəlirin ədalətli dəyərində tanınır. Borc vəsaitləri effektiv faiz metodunu istifadə etməklə amortizasiya dəyəri ilə hesablanır. Əmlak müəssisə və avadanlıqların tikintisinə görə alınmış borc vəsaitləri üzrə faiz xərcləri aktivlərin aidiyyəti üzrə istifadəsi üçün hazırlanması və tamamlanmasına sərf olunan zaman müddətində kapitallaşdırılır. Bütün digər borc xərcləri xərcə silinir.

Əmlak, tikili və avadanlıqlar

Əmlak, tikili və avadanlıqlar, yığılmış köhnəlməni və tələb olunduqda dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatı çıxmaqla, ilkin dəyərə qeydə alınır. Satışdan yaranan gəlir və zərər, gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və zərərdə əks etdirilir.

Davam edən tikintilər

Davam edən tikintilər, tikinti ilə birbaşa əlaqəli olan müctəlif əlavə xərclər də daxil olmaqla, əmlak, tikili və avadanlıqların əldə edilməsi ilə bağlı bütün xərcləri ehtiva edir. Bu aktivlər üzrə yığılmış amortizasiya və köhnəlmə faktiki olaraq istifadəyə hazır olduqda başlanır.

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Köhnəlmə/amortizasiya

Torpaq üçün amortizasiya hesablanmır. Digər əsas vəsaitlər üzrə köhnəlmə azalan qalıq metoduna, yəni əsas vəsaitlərin aşağıda göstərilən təxmini faydalı xidmət müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini və ya yenidən qiymətləndirilmiş dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

Qurğu və avadanlıqlar	20%
Nəqliyyat vasitələri	25%
Mebel, və avadanlıqlar	20%
Kompüter və rabitə avadanlıqları	25%

Aktivin artıq köhnəldiyi və istismar müddəti başa çatdığı halda, satış üzrə təxmin edilən xərclər çıxılmaqla, ASC-nin həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Aktivlərin qalıq dəyərləri və faydalı xidmət müddətləri lazım olduqda hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və dəqiqləşdirilir.

Əlaqəli tərəflər

Əlaqəli tərəflər haqqında məlumat 24 sayılı "Əlaqəli tərəflər barədə açıqlamalar" adlı MUBS-yə uyğun olaraq açıqlanır.

Əlaqəli tərəflər öz aralarında əlaqəli olmayan tərəflərin apara bilmədiyi əməliyyatları həyata keçirə bilər. Bununla yanaşı, əlaqəli tərəflər arasında aparılan əməliyyatların şərtləri, müddətləri və məbləğləri əlaqəli olmayan tərəflər arasında aparılan əməliyyatlarla eyni olmaya bilər. Əlaqəli tərəflərlə aparılan əməliyyatların xarakterinə görə onlar kommersiya cəhətdən müstəqil tərəflər arasında həyata keçirilən əməliyyatların şərtlərinə uyğun hesab edilə bilməz.

Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq göstərilmişdir. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə bilavasitə kapitalda qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, məcmu gəlirlər haqqında hesabatda qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və passivlərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədilə onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. Təxirə salınmış vergi qalıqları, balans tarixinə qüvvədə olan vergi dərəcələrinə əsasən müvafiq təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi aktivini müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktivini və ya öhdəliyi ancaq bir müəssisədəxilində əvəzləşdirilə bilər. Təxirə salınmış vergi aktivini müvəqqəti fərqlərdən yaranan və eləcə də keçmiş illərdən gələn zərərdən yaranmış olan vergi aktivini ancaq o vaxt istifadə edilə və ya tanınma bilər ki, gələcək illərdə ASC-nin gəlir əldə edəcəyi guman edilir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri mövcud fərqlərin gələcək vergi mənfəətindən tutulması mümkün olacağı halda tanınır.

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Təxirə salınmış mənfəət vergisi müvəqqəti fərqlərin bərpa vaxtına ASC tərəfindən nəzarət olunması və müvəqqəti fərqlərin yaxın gələcəkdə dəyişilməsi ehtimalının mümkünlüyü istisna olmaqla şərik və törəmə müəssisələrə qoyulan investisiyalardan irəli gələn müvəqqəti fəqlərdən təmin olunur.

Torpaq vergisi.

Azərbaycan Respublikasında torpaq mülkiyyətçiləri və istifadəçiləri müxtəlif dərəcələrlə torpaq vergisinə cəlb olunurlar.

Hər 100 kvadratmetr üçün 0,1 AZN ilə 10 AZN arasında dəyişən vergi dərəcəsi torpaq növündən, yəni kənd təsərrüfatı, sənaye, tikinti, rabitə, ticarət və ya yaşayış məqsədləri üçün torpaq sahələrindən asılıdır.

Hesabat dövrü - təqvim ayı. Torpaq sahibi olan və ya istifadə edən hüquqi şəxslər üçün vergi bəyannaməsinin təqdim edilməsi üçün son tarix hər ilin 15 mayıdır, vergi avqustun 15-dən və noyabrın 15-dən gec olmayaraq bərabər hissələrlə ödənilməlidir.

Əmlak vergisi.

Əmlakın qalıq dəyərindən artıq bir məbləğdə sığortalanması və əmlak vergisi bazar dəyəri ilə hesablandığı hallar istisna olmaqla, rezident hüquqi şəxslər və daimi nümayəndəliyi olan qeyri-rezident hüquqi şəxslər üçün vergi bazası onların əsas vəsaitlərinin orta illik qalıq dəyəridir. Beləliklə, bu cür hüquqi şəxslərə məxsus əsas vəsaitlərin orta illik qalıq dəyəri 1% dərəcəsi ilə əmlak vergisinə tutulur.

Eyni zamanda rezident və qeyri-rezident fiziki şəxslər üçün vergi bazasına binalar və onların hissələri, habelə rezident fiziki şəxslərin su və hava nəqliyyat vasitələri daxildir, burada əmlak vergisi dərəcəsi mülkiyyət növündən asılı olaraq dəyişir.

Hesabat dövrü - təqvim ili. Əsas vəsaitlərə sahib olan hüquqi şəxslər hesabat dövründən sonrakı ilin 31 mart tarixindən gec olmayaraq vergi bəyannaməsi təqdim etməlidirlər. Əmlak vergi ödəyicisi olan hüquqi şəxslər vergiləri avans şəklinə (keçən il əmlak vergisinin 20% -i) hər rübün ikinci ayının 15-dək yuxarıda göstərilən müddətdən gec olmayaraq son qalığı ilə ödəyirlər.

ASC-nin fəaliyyətinə hesablanmış digər müxtəlif vergilər də mövcuddur. Bu vergilər mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda daxil edilmişdir.

İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalar.

Əmək haqları, məvaciblər, Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və bülletenlər üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar (misal üçün, səhiyyə və uşaq bağçası xidmətləri və ərzaq) Cəmiyyət işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

Xərclər.

Xərclər mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda funksiyalarına görə əks etdirilir. Xərclərin xarakterinə uyğun kateqoriyaya ayrılması ASC-nin əməliyyat funksiyasına əsaslanır.

Şərti öhdəliklər və aktivlər.

Şərti öhdəliklər maliyyə hesabatlarında tanınmır. İqtisadi mənfəəti özündə cəmləşdirən mənbələrin xaric olma ehtimalı az olduqda, maliyyə hesabatlarına qeydlərdə açıqlanır.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Mal-material ehtiyatları.

Mal-material ehtiyatları maya dəyəri ilə xalis satış dəyərindən ən aşağı olan dəyərdə qeydə alınır. Mal-material ehtiyatlarının maya dəyəri orta çəki metodu ilə müəyyən edilir. Hazır məhsul və başa çatdırılmamış tikinti işlərinin maya dəyərində borc vəsaitləri üzrə xərclər istisna olmaqla, xammal, birbaşa işçi qüvvəsi, digər birbaşa xərclər və müvafiq istehsal xərcləri (normal iş həcmində əsasən) daxildir. Xalis satış dəyəri işin başa çatdırılma və satış xərcləri çıxılmaqla, fəaliyyətin adi gedişində təxmin edilən satış qiymətidir.

Ehtiyatlar.

ASC keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya əsaslanmış öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan ehtiyatların azalma ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə uçota alınır. Ehtiyat kimi tanınan məbləğ hesabat dövrünün sonunda müvafiq risklər və qeyri-müəyyənliklər də nəzərə alınmaqla cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan məbləğin təxmini göstəricisidir. Ehtiyatı hesablayarkən cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan pul vəsaitlərinin təxminindən istifadə edildirsə, ehtiyatın qalıq dəyəri bu pul vəsaitlərinin cari dövrə olan diskontlaşdırılmış dəyərinin cəminə bərabərdir (pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyət kəsb etdiyi hallarda). Ehtiyatın qarşılınması üçün tələb edilən iqtisadi faydaların tam və ya qismən üçüncü şəxslərin hesabına geri qaytarılması gözlənilirsə, debitor borc aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, üçüncü tərəfin kompensasiya ödəməsi ehtimalı var və bu məbləğ etibarlı şəkildə təxmin edilə bilər.

Avans ödənişləri.

Avans ödənişləri dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla maya dəyərində uçota alınır. Qabaqcadan ödənişə aid olan mal və xidmətlərin bir ildən sonra əldə edilməsi gözlənildikdə və ya qabaqcadan ödəniş ilkin uçot zamanı uzunmüddətli aktiv kimi təsnifləşdirilən aktivə aid olduqda, qabaqcadan ödəniş uzunmüddətli aktiv kimi təsnifləşdirilir.

Aktivlərin alınması üçün qabaqcadan ödənişlər, ASC-nin həmin aktiv üzrə nəzarəti əldə etdiyi halda və həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin ASC-ə daxil olması ehtimal edildikdə, həmin aktivin balans dəyərində köçürülür. Digər qabaqcadan ödənişlər, qabaqcadan ödənişlərə aid olan mal və xidmətlər əldə edildikdə mənfəət və zərər hesabatına silinir. Qabaqcadan ödənişlərə aid olan aktivlər, mal və xidmətlərin əldə edilməyəcəyinə dair əlamət mövcud olduqda, qabaqcadan ödənişin balans dəyəri silinir və müvafiq dəyərsizləşmə üzrə zərər il üzrə mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır.

Əlavə dəyər vergisi.

Vergi qanunvericiliyi alış və satışlar üzrə əlavə dəyər vergisinin (ƏDV) netto əsasında ödənməsinə icazə verirlər.

ƏDV öhdəliyi: ƏDV öhdəliyinə balans hesabatı tarixində baş vermiş alışlar üzrə hesablanmış, müştərilərdən alınacaqlardan tutulub büdcəyə ödənilən satışlardan daxil olunan ƏDV aiddir. Əlavə olaraq balans hesabatı tarixinə aid olmayan satışlar üzrə də ƏDV öhdəliyi (ertələnmiş ƏDV) yaranır. Alınacaqların amortizasiyası üçün ehtiyatlar hesablandıqda dəyərsizləşmə zərəri lazımı yerlərdə ƏDV daxil edilməklə xalis debitor borcları üzrə hesablanır. Ertələnmiş ƏDV öhdəliyi debitorun vergi öhdəliklərindən azad edilməsinədək saxlanılır.

Əvəzləşdirilən ƏDV: Əvəzləşdirilən ƏDV balans hesabatı tarixindən kənarda baş verən alışlara aiddir. Əvəzləşdirilən ƏDV alışlar üçün ödəniş edildikdən sonra satışdan daxil olan ƏDV-dən tutulur.

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Gəlirlər

15 sayılı MHBS, müştərilərlə bağlanmış müqavilələr üzrə yaranan gəlirləri hesablamaq üçün beş mərhələli bir model təqdim edir. Gəlirlər, 15 sayılı MHBS-yə uyğun olaraq ASC-nin mal və xidmətlərin müştəriyə ötürülməsi hüququ üzrə ehtimalı əks etdirən məbləğdə tanınır. Müştərilərlə olan müqavilələrdən əldə edilən gəlirlər, ASC-nin müştəriyə vəd edilmiş mal və ya xidmətin ötürülməsi yolu ilə icra öhdəliyini yerinə yetirdikdə tanınır. Mal və ya xidmət, müştəri həmin mal və ya xidmətin nəzarəti hüququna malik olduğu zaman ötürülür. Gəlirlər ƏDV və hər hansı endirimlər üzrə göstərilir.

ASC müştəriyə vəd edilmiş mal və ya xidmətin müddət ərzində ötürülməsi, eyni zamanda müqavilə üzrə icra öhdəyini müddət ərzində yerinə yetirilməsi və gəlirin müddət ərzində tanınması aşağıdakı meyarlardan biri yerinə yetirildiyi təqdirdə həyata keçirir:

- ASC-nin icra öhdəliyinin yerinə yetirilməsi ilə müştərinin faydalanması eyni zamanda baş verdikdə;
- ASC fəaliyyəti nəticəsində müştərinin nəzarəti altında olan hər hansı bir aktiv yaradır və ya təkmilləşdirir;
- ASC-nin fəaliyyəti ASC-ə alternativ istifadəsi olan bir aktiv yaratmır və bu günə qədər fəaliyyətinə görə ödəmə hüququna malikdir.

Müddət ərzində yerinə yetirilən hər bir icra öhdəliyi üçün gəlir həmin icra öhdəliyinin tam yerinə yetirilməsi istiqamətində irəliləyişin ölçülməsi yolu ilə tanınmalıdır.

Digər gəlirlər

Əsas fəaliyyət növləri olmayan əməliyyatlardan digər gəlirlərə daxil olunur. Digər gəlirlər hesablama metodu əsasında uçota alınır.

Nizamnamə kapitalı.

ASC-nin nizamnamə kapitalı qeydiyyatdan keçmiş kapildan ibarətdir.

Nizamnamə kapitalının həcmindəki dəyişikliklərin təsdiqlənməsi illik ümumi yığıncağın qərarı ilə həyata keçirilir.

Alınmış avanslar.

Müştərilərdən alınan avanslar əvvəlcə öhdəlik kimi tanınacaq, lakin vaxt keçdikcə və ya ASC-nin adi fəaliyyəti nəticəsində aktiv olacağı gözlənilir. Müştərilərdən alınan avanslar əvvəlcə alınan əvəzin ədalətli dəyəri və onlarla əlaqəli əməliyyat xərcləri ilə tanınır və sonradan amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülür.

Dividendlər.

Dividendlər elan edildikləri dövrdə kapitalda əks etdirilir. Hesabat dövrünün başa çatmasından sonra, lakin maliyyə hesabatlarının imzalanmasından əvvəl elan edilmiş dividendlər haqqında məlumat “hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr” Qeydində açıqlanır. Mənfəətdən dividendlər və digər ödənişlər ASC-nin yerli qanunvericiliyə uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarına əsasən həyata keçirilir. Azərbaycan qanunvericiliyində cari ilin xalis mənfəəti bölüşdürmənin əsası kimi müəyyən edilir.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

ASC növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən məbləğlərə və aktiv və passivlərin balans dəyərində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik, həmçinin peşəkar mülahizələr və ehtimallar irəli sürür.

Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və passivlərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

Əmlak, qurğu və avadanlıqların faydalı istifadə müddəti.

Rəhbərlik, əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər üzrə təxmin edilən ədalətli dəyəri və müvafiq köhnəlmə və amortizasiya ayırmalarını müəyyən edir. Bu təxminlər, ASC-nin həmin aktivlər üzrə iqtisadi səmərə əldə etməyi planlaşdırdığı dövrə əsaslanır. Əgər faydalı istifadə müddəti əvvəlki illərdə təxmin edilmiş faydalı müddətdən aşağı olarsa, o zaman rəhbərlik köhnəlmə ayırmalarını artıracaq və ya ləğv edilmiş və ya satılmış texniki cəhətdən köhnəlmiş aktivləri siləcəkdir. Faydalı istifadə müddətinə hər maliyyə ilinin sonunda yenidən baxılır. Yuxarıdakı şərtlərdən və ya təxminlərdən hər hansı dəyişərsə, bu köhnəlmə dərəcələrində dəyişikliklərin baş verməsinə səbəb ola bilər.

Debitor borcları üzrə dəyərsizləşmə ehtiyatı.

Debitor borcları üzrə dəyərsizləşmə ehtiyatı rəhbərliyin fərdi müştəri hesabları üzrə alınacaqların geri qaytarılma ehtimalını qiymətləndirməsinə əsaslanır. Müştərinin mühüm maliyyə çətinlikləri, müflis olması ehtimalı və ya ödəmələrində qeyri-davamlılıq alınacaqların potensial olaraq dəyərdən düşdüyünün göstəricisidir. Əsas müştərinin kredit ödəmə qabiliyyətində problem olduqda real fərqlər bu ehtimallardan fərqlənə bilər və ya real ödənilməmə ehtimallardan daha yüksək ola bilər.

Alınacaq məbləğ üzrə daha artıq məbləğ daxil olmayacağı ehtimalı olduqda debitor borcu yaradılmış ehtiyat hesabına silinir.

Ticari borcların qiymətdən düşmə üçün qiymətləndirilmiş gələcək hərəkəti aktivlərin müqavilə üzrə hərəkətinə və rəhbərliyin keçmişdə müddəti keçmiş borclarla qarşılaşma və onların bərpası mümkünlüyü təcrübəsinə istinadən ehtimal olunur. Keçmiş təcrübə keçmiş dövrə təsir etməyən müasir şərait elementlərinin təsirinin qiymətləndirilməsi və hazırda mövcud olmayan keçmiş dövrə aid elementlərin təsirinin ixtisar edilməsi vasitəsilə hazırkı müşahidəyə uyğunlaşdırılır.

Fasiləsiz fəaliyyət prinsipi.

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fasiləsiz fəaliyyət prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizə irəli sürərkən rəhbərlik ASC-nin maliyyə vəziyyətini, mövcud planları, əməliyyatların gəlirliliyini və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış və son maliyyə böhranının Cəmiyyətin gələcək əməliyyatlarına təsirini təhlil etmişdir.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu.

ASC öz fəaliyyəti gedişində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. 39 sayılı MUBS-ə uyğun olaraq maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərdə uçota alınmalıdır. Lakin, həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün fəal bazar mövcud olmadıqda peşəkar mülahizələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Mülahizələrin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir.

5. Yeni düzəliş edilmiş uçot standartları və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Cari ildə ASC- hesabat dövrü üçün effektiv olan və öz əməliyyatlarına uyğun olan MHBS və MHBS-nin BMHŞK-si tərəfindən buraxılmış bütün tətbiq olunan yeni yenidən işlənmiş Standardları və Şərhləri qəbul etmişdir. Bu yeni və yenidən işlənmiş Standardlar və Şərhlər cari və ya əvvəlki illər üçün hesabatı verilmiş məbləğlərə təsir edən ASC-nin uçot siyasətində əhəmiyyətli dəyişikliklərlə nəticələnməmişdir.

Aşağıdakı Standardlar və Şərhlər 01 yanvar 2021-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan və ASC-ə əhəmiyyətli dərəcədə təsir etməyən maliyyə hesabatları dövrlərinə ilk dəfə tətbiq edilir:

3 sayılı MHBS: “Biznesin tərifı”

“Müəssisələrin birləşməsi” adlı 3 sayılı MHBS-yə düzəliş izah edir ki, müəssisə hesab olunmaq üçün inteqrasiya edilmiş fəaliyyətlər və aktivlər dəstinə ən azından birlikdə məhsul yaratmaq qabiliyyətinə əhəmiyyətli töhfə verən giriş komponentlər və əhəmiyyətli proses daxil olmalıdır. Bundan əlavə, düzəliş bir müəssisənin məhsul yaratmaq üçün lazım olan bütün giriş komponentlərini və prosesləri əhatə etmədiyi halda belə mövcud ola biləcəyini izah edir. Bu düzəlişlərin Müəssəsin maliyyə hesabatlarına təsiri olmamışdır, lakin Müəssə hər hansı müəssisələrin birləşməsinə daxil olarsa, gələcək dövrlərə təsir edə bilər.

7 sayılı MHBS, 9 sayılı MHBS və 39 sayılı MUBS-a düzəlişlər: Faiz dərəcəsi etalonu islahatı

9 sayılı “Maliyyə alətləri” adlı MHBS-yə və 39 sayılı “Maliyyə alətləri: Tanınma və ölçülmə” adlı MUBS-a düzəlişlər faiz dərəcəsi etalonu islahatının birbaşa təsirinə məruz qalan bütün hedcinq münasibətlərinə tətbiq edilən bir sıra azad etmələri nəzərdə tutur. Hedcinq münasibətinə o zaman təsir göstərilir ki, islahat hedcinq maddəsinin və/və ya hedcinq alətinin etalona əsaslanan pul vəsaitlərinin hərəkətinin müddəti və/və ya məbləği barədə qeyri-müəyyənliklər yaratsın. Bu düzəlişlər Müəssəsin maliyyə hesabatlarına təsir göstərmir, çünki Müəssəsin faiz dərəcəsinin hedcinq münasibətləri yoxdur.

1 sayılı MUBS və 8 sayılı MUBS-a düzəlişlər “Əhəmiyyətlilik” anlayışının tərifı

Düzəlişlər, “məlumatların buraxılması, təhrif edilməsi və ya gizlədilməsi halında, ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının əsas istifadəçilərinin konkret hesabat verən müəssisə haqqında maliyyə məlumatlarını verən maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri qərarlara təsir göstərəcəyi əsası olaraq gözlənilə bilərsə, həmin məlumatlar əhəmiyyətli hesab olunur”. Düzəlişlər əhəmiyyətliliyin məlumatın maliyyə hesabatları kontekstində fərdi olaraq və ya digər məlumatlarla birlikdə təbiətindən və ya miqyasından asılı olacağını aydınlaşdırır. Məlumatların təhrif edilməsi, əsas istifadəçilər tərəfindən verilən qərarlara təsir göstərəcəyi əsaslı olaraq gözlənilə bilərsə əhəmiyyətli hesab olunur.

29 mart 2018-ci il tarixində buraxılmış Maliyyə Hesabatlarının Konseptual Əsasları

Konseptual əsaslar standart deyildir və əhatə olunan konsepsiyaların heç biri hər hansı bir standartın konsepsiya və ya tələblərini ləğv etmir. Konseptual əsasların məqsədi BMUŞŞ tərəfindən standartların hazırlanmasına və maliyyə hesabatlarını hazırlayanlara tətbiq olunan standart mövcud olmadığı təqdirdə uyğun mühasibat uçotu siyasətlərini hazırlamağa kömək etmək, eləcə də standartların başa düşülməsi və şərh edilməsində bütün tərəflərə kömək etməkdir. Bu mühasibat uçotu prinsiplərini Konseptual Əsaslara uyğun hazırlamış müəssisələrə təsir göstərəcək. Yenidən nəzərdən keçirilmiş Konseptual əsaslar özündə bəzi yeni konsepsiyaları cəmləşdirir, aktiv və öhdəliklər üçün yenilənmiş təriflər və tanınma meyarlarını təqdim edir və bəzi vacib anlayışlara aydınlıq gətirir. Bu düzəlişlərin Müəssəsin edilmiş maliyyə hesabatlarına təsiri olmamışdır.

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi (davamı)

1 sayılı MUBS-a düzəlişlər – Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi

2020-ci ilin yanvar ayında öhdəliklərin cari və uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi üzrə tələbləri müəyyən etmək üçün MUBS 1 sayılı MUBS-un 69-76 bəndlərinə düzəlişlər dərc etmişdir. Düzelisələr aşağıdakı məsələlərə aydınlıq gətirir:

- Hesablaşmanı təxirə salmaq hüququ nə deməkdir;
- Təxirə salmaq hüququ hesabat dövrünün sonunda mövcud olmalıdır;
- Cəmiyyətin təxirə salmaq hüququndan istifadə edə bilməsi təsnifləşdirməyə təsir etmir;
- Yalnız çevrilən öhdəlikdəki əlaqədar törəmə aləti özü-özlüyündə kapital aləti olarsa, öhdəliyin şərtləri təsnifləşdirməyə təsir göstərmir.

Bu düzelisələr 01 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və retrospektiv qaydada tətbiq edilməlidir. Hal-hazırda Müəssə düzelisələrin onun cari təcrübəsinə təsirini və mövcud kredit müqavilələrinə yenidən nəzərdən keçirilməsinə ehtiyacın olub-olmamasını qiymətləndirir.

Konseptual əsaslara istinad – 3 sayılı MHBS-yə düzəlişlər

2020-ci ilin may ayında MUBSŞ, “Müəssisələrin Birləşməsi” adlı 3 sayılı MHBS-yə “Konseptual Əsaslara İstinad” adlı düzelisə qəbul etmişdir. Düzelisələr 1989-cu ildə buraxılmış “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim olunması Prinsipləri”nə istinadlı, tələbləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirmədən, 2018-ci ilin mart ayında buraxılmış “Maliyyə Hesabatlarının Konseptual Əsasları”na istinadla əvəz etmək məqsədini daşıyır.

Bundan əlavə, Şura, 37 sayılı MHBS və ya 21 sayılı BMHŞK “Tutumlar” əhatə dairəsində olan öhdəliklər və potensial öhdəliklər üçün (bunlar ayrı-ayrılıqda yerinə yetirilərsə) yaranan potensial ‘gün 2’ gəlir və ya zərərləri ilə bağlı problemdən qaçınmaq üçün 3 sayılı MHBS-nin tanıma prinsipinə istisna əlavə etmişdir.

Eyni zamanda, Şura, “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim Olunması Prinsipləri”nə istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək potensial aktivlərə dair 3 sayılı MHBS-dəki mövcud göstərişi aydınlaşdırmağa qərar vermişdir.

Düzəlişlər 01 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və gələcək dövrlərə tətbiq olunur. Bu düzelisələrin Müəssənin maliyyə hesabatlarına təsir göstərməsi gözlənilmir.

6. Balans və əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar eyni ASC-nin nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. Əmlak, qurğu və avadanlıqlar

Əmlak, qurğu və avadanlıqlar qalıqları aşağıdakı kimidir:

İlkin dəyər	Torpaq	Qurğu və avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	Mebel və avadanlıqlar	Kompüter və rabitə avadanlıqları	Cəmi
01 yanvar 2023-ci il tarixinə	2.700.000	177.710	1.358.737	184.673	18.704	4.439.824
Əlavələr	-	27.647	1,734,532	3.153	29.914	1.795.246
Köhnəlmə xərci	-	(37.811)	(498.117)	(37.054)	(9.493)	(582.475)
Silinmə	-	-	(24.150)	-	-	(24.150)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	2.700.000	167,546	2,571,002	150,772	39,125	5,628,445
Əlavələr	-	146.892	2.019.274	-	34.226	2.200.392
Köhnəlmə xərci	-	(54.384)	(1.012.695)	(30.154)	(17.252)	(1.114.485)
Silinmə	-	-	(52.253)	-	-	(52.253)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə	2.700.000	260.054	3,525,328	120.618	56.099	6.662.099
Əlavələr	-	-	129.291	-	-	129.291
Köhnəlmə xərci	-	(52.010)	(917.606)	(24.124)	(14.025)	(1.007.765)
Silinmə	(2.700.000)	-	(119.685)	-	-	(2.819.685)
31 dekabr 2025-ci il tarixinə	-	208.044	2,617,328	96.494	42.074	2,963.940

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Mal-material ehtiyatları və tikilməkdə olan mal-material ehtiyatları

Mal-material ehtiyatlarının siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Tikinti materialları və qurğuları	13.063.573	12.069.629
Cəmi mal-material ehtiyatları	13.063.573	12.069.629

Tikilməkdə olan mal-material ehtiyatları

Tikintidə olan mal-material ehtiyatlarına yaşayış komplekslərinin tikintisinin dəyəri, o cümlədən tikinti ilə birbaşa əlaqəli olan kapitallaşdırılmış materiallar, xidmətlər və digər məsrəflər, o cümlədən texniki personalın kapitallaşdırılmış əmək haqqı, qurğu və avadanlıqların təmiri və saxlanması xərcləri daxildir. 31 dekabr 2025-ci il tarixində tikilməkdə olan mal-material ehtiyatları 5.131.754 AZN təşkil etmişdir.

Hesabat dövrü ərzində təsisçidən alınmış borc üzrə hesablanmış 1.354.138 AZN məbləğində faiz məsrəfləri, İAS 23 “Borclar üzrə məsrəflər” standartının tələbinə uyğun olaraq, tikilməkdə olan mal-material ehtiyatlarının dəyərində kapitallaşdırılmışdır.

9. Görülmüş işlər üzrə ehtiyat

Görülmüş işlər üzrə ehtiyatların siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Görülmüş işlər üzrə ehtiyat	-	2.706.452
Cəmi görülmüş işlər üzrə ehtiyatlar	-	2.706.452

10. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Bank hesablarında pul vəsaitləri	11.102.900	11.102.050
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	11.102.900	11.102.050

Banklarda olan pul vəsaitləri aşağıdakılardan ibarətdir:

Maliyyə institutu	Valyuta	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
"ABB" ASC	AZN	81.567	56.051
"ABB" ASC	USD	1.335	3.901
"ABB" ASC	EUR	1.337	411
"ABB" ASC	RUB	-	1.821
"Expressbank" ASC	AZN	14.374	14.638
"Expressbank" ASC	USD	4.251	356
"Expressbank" ASC	EUR	-	-
"Expressbank" ASC	RUB	-	1.165
"VTB" Bank ASC	RUB	6	23.707
"VTB" Bank ASC	AZN	30	-
"ABB" ASC	AZN	11.000.000	11.000.000
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		11.102.900	11.102.050

11. Debitor borclar

Debitor borclarının siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Qısamüddətli debitor borclar	3.325.074	4.012.786
Uzunmüddətli debitor borclar	8.360.000	-
Cəmi debitor borclar	11.685.074	4.012.786

12. Avans ödənişləri

Avans ödənişlərinin siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Təchizatçılara avans ödənişi	6.318.057	12.759.655
Cəmi avans ödənişləri	6.318.057	12.759.655

13. Digər aktivlər

Digər cari aktivlərin qalıqları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Sair qısamüddətli aktivlər	922.851	1.120.480
ƏDV depozit hesabı	606.296	14.265
Digər təxirə salınmış vergi aktivləri	1.467.106	5.299.911
Satış məqsədi ilə saxlanılan digər aktivlər	-	4.088.308
Vergiyə debitor borclar	3.469.848	608.105
Cəmi digər aktivlər	6.466.101	11.131.069

14. Səhm kapitalı

ASC iştirakçılarının nizamnamə kapitalındakı payları aşağıdakı kimi müəyyən edilmişdir:

	31 dekabr 2025-ci il			31 dekabr 2024-cü il		
	Səhm	%	Səhm	Səhm	%	Məbləğ
Axundova Hürzat	1.600	100	1.600.000	1.600	100	1.600.000
Cəmi səhm kapitalı	1.600	100	1.600.000	1.600	100	1.600.000

15. Təsisçidən alınmış borc vəsaitləri

Borc vəsait qalıqları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Borc vəsaitləri	19.700.941	194.957
Cəmi borc vəsaitləri	19.700.941	194.957

	2025	2024
1 yanvar tarixinə qalıq	194.957	194.957
Alınmış yeni borclar	22.701.803	-
Borcun geri ödənməmiş hissəsi	(4.549.957)	-
31 dekabr tarixinə qalıq	18.346.803	-
Hesablanmış ödəniləcək faizlər	1.354.138	-
Cəmi borc vəsaitləri	19.700.941	194.957

16. Kreditor borclar

Kreditor borcların siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Təchizatçılar və podratçılar üzrə kreditor borclar	6.200.452	7.143.537
Cəmi kreditor borclar	6.200.452	7.143.537

17. Alınmış avanslar

Alınmış avanslar aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Müştərilərdən alınmış avanslar	9.617.685	34.743.852
Cəmi alınmış avanslar	9.617.685	34.743.852

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

18. Vergi öhdəlikləri

Vergi öhdəlikləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Əmlak vergisi öhdəliyi	55.020	-
Torpaq vergisi	4.724	-
Ödəmə mənbəyindən vergi	2.966	-
Cəmi vergi öhdəlikləri	62.710	-

19. Digər öhdəliklər

Digər öhdəliklər aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Gömrük orqanlarına qısamüddətli kreditor borcları	30.342	-
Sosial sığorta və təminat üzrə öhdəliklər	1.961	44.012
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	562.130	612.120
Cəmi digər öhdəliklər	594.433	656.132

20. Gəlirlər

Gəlirlərin siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Mal-material ehtiyatlarının satışı üzrə gəlirlər	2.487.222	207.604
Tikinti və təmir işləri üzrə gəlir	41.823.744	75.382.237
Cəmi gəlirlər	44.310.966	75.589.841

21. Digər gəlir

Digər gəlirlərin siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Sair gəlirlər	18.061	55.622
Torpağın təqdim edilməsindən gəlir	5.800.000	-
Nəqliyyat vasitələrinin təqdim edilməsindən gəlir	35.518	-
Cəmi gəlirlər	5.853.579	55.622

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. Maliyyə gəlirləri

Maliyyə gəlirlərinin siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Maliyyə gəlirləri	663.892	854.287
Cəmi gəlirlər	663.892	854.287

23. Maya dəyəri xərcləri

Maya dəyəri xərclərinin siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Material xərcləri	(15.836.240)	(25.846.231)
Nəqliyyat xərcləri	(791.764)	(2.142.032)
Təmir xərçi	(153.985)	(118.908)
Görülən işlər (təmir, tikinti və xidmət)	(17.469.220)	(22.563.752)
İcarə xərcləri	(36.581)	(3.385.832)
Ezamiyyə xərcləri	(101.986)	(217.813)
Satılan əsas vəsaitlər	-	(52.253)
Köhnəlmə xərçi	(1.007.765)	(1.114.485)
Əmək haqqı və əlaqəli xərclər	(4.779.138)	(2.774.254)
Sosial sığorta	(898.986)	(522.515)
Cəmi maya dəyəri xərcləri	41.075.665	58.738.075

24. İnzibati və ümumi xərclər

İnzibati və ümumi xərclər xərclərinin siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Əmək haqqı və əlaqəli xərclər	(1.001.795)	(2.413.294)
Sosial sığorta xərçi	(184.066)	(452.846)
Vergi xərcləri	(32.060)	(31.364)
Kommunal xərclər	(251.565)	(133.844)
Rabitə xərçi	(49.868)	(51.442)
Sığorta xərcləri	(90.098)	(79.489)
Bank xidməti xərcləri	(60.816)	(77.435)
Pəşakar xidmətlər	(24.000)	-
Yemək xərçi	(638.615)	(511.346)
Dövlət Qurumları ilə əlaqəli inzibati xərclər	(36.416)	(18.474)
Gəlirdən çıxılmayan xərclər	(137.745)	(375.706)
Digər xərclər	(4.684)	(1.033.545)
Cəmi inzibati və ümumi xərclər	2.511.728	5.178.785

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

25. Sair Xərclər

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Sair əməliyyat xərcləri	(22.115)	(20.787)
Pəşakar xidmətlər	-	(38.060)
Sair əməliyyat xərcləri	(22.115)	(58.847)

26. Uzunmüddətli verilmiş borclar

Uzunmüddətli verilmiş borcların qalıqları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Uzunmüddətli verilmiş borclar	774.137	2.944.317
Cəmi Uzunmüddətli verilmiş borc vəsaitləri	774.137	2.944.317

27. Mənfəət vergisi

Cəmiyyət vergiləri Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə əsasən hazırlanmış vergi hesabatlarına və qeydlərinə əsasən hazırlayır və bu hesablamalar MHBS-dən fərqlənə bilər. Bəzi xərclər vergiyə cəlb olunmadığından və bəzi gəlirlər vergidən azad olduğundan Cəmiyyət müəyyən daimi vergi fərqlərinin təsirinə məruz qalır.

31 dekabr 2025-ci il tarixinə müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsulların istifadə edilməsinə, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olması nəticəsində yaranır.

(a) Mənfəət vergisi xərcinin komponentləri:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Cari mənfəət vergisi xərci	443.414	2.558.408
Təxirə salınmış mənfəət vergisi	1.029.381	5.187
İl üzrə cəmi mənfəət vergisi xərci	1.472.795	2.563.595

(b) Mənfəət vergisi xərci ilə mənfəət və ya zərərin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müvafiq vergi dərəcəsinə olan hasilinin üzləşdirilməsi

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
MHBS-yə uyğun vergidən əvvəlki mənfəət	7.226.231	12.442.271
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş 20% dərəcə ilə hesablanmalı olan mənfəət vergisi xərci	1.445.246	2.488.454
Daimi fərq	27.549	75.141
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	1.472.795	2.563.595

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

28. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	11.102.900	11.102.050
Debitor borclar	11.685.074	4.012.786
Cəmi maksimal kredit riski	22.787.974	15.114.836

Qarşı tərəf borcunu müəyyən edilmiş ödəmə müddətində tam ödəyə bilmədikdə, ASC kredit riskinə məruz qalır. Adətən, da maliyyə aktivlərinin balans dəyəri ASC-nin məruz qaldığı kredit riskinin maksimum miqdarını əks etdirir. Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və passivlərin əvəzləşdirilməsi imkanı böyük əhəmiyyət kəsb etmir. ASC-nin kredit riski üzrə konsentrasiyalara məruz qalan maliyyə alətləri əsasən pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, banklarda müddətli depozitlər və debitor borclarından ibarətdir.

ASC-nin məruz qaldığı kredit riskinin maksimum dərəcəsi maliyyə aktivlərinin balans dəyəri üzrə əks etdirilir və aşağıdakı cədvəldə aktivlərin kateqoriyalarına görə təsnifləşdirilir:

Maliyyə riski amilləri

Fəaliyyətin adi gedişində ASC alınan və satılan malların dəyişkən qiymətləri, digər xammalların qiymətləri, valyuta məzənnələri və faiz dərəcələri nəticəsində yaranan bazar riskləri ilə üzləşir.

Qiymətlərdəki dəyişikliklərdən asılı olaraq bazar qiymətlərindəki bu cür dəyişikliklər ASC-nin maliyyə vəziyyətinin dəyişməsinə səbəb ola bilər. ASC-nin ümumi risk idarəetmə proqramı maliyyə bazarlarının qeyri-müəyyənliklərini əhatə edir və ASC-nin maliyyə fəaliyyətinə potensial mənfi təsiri azaltmağı nəzərdə tutur. Maliyyə nəticələrinə təsir edə bilən müxtəlif risklərin səmərəli şəkildə idarə edilməsi üçün ASC-nin əsas strategiyası güclü maliyyə mövqeyinin qorunub saxlanmasıdır. Maliyyə riskinin vacib komponentləri likvidlik riski, xarici valyuta riski, faiz dərəcəsi riski və kredit riskidir.

Valyuta riski

Xarici valyuta riski, maliyyə alətlərinin dəyərinin xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərə görə dəyişməsi riskidir. Xarici valyuta ilə ifadə edilmiş aktivlər (banklardakı depozitlər və debitor borcları) və passivlər (kredit borcları və digər passivlər) xarici valyuta riskini yaradır. Xarici valyuta riskini idarə etmək üçün. ASC hər hansı rəsmi prosedurlara malik olmasa da, rəhbərlik fəaliyyət göstərdiyi sektorda baş verən tendensiyalardan kifayət qədər məlumatlıdır və bu cür risklərin azaldılması üçün bəzi tədbirlər görmüşdür.

ASC-nin xarici valyuta məzənnə dəyişikliyi riskinə məruz qalma vəziyyəti 31 dekabr 2025-ci il tarixinə aşağıda göstərilmişdir:

Maliyyə aktivləri	AZN	ABŞ dolları	Avro	Rusiya rublu	31.12.2025
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	11.095.971	5.586	1.337	6	11.102.900
Debitor borclar	11.685.074	-	-	-	11.685.074
Cəmi maliyyə aktivləri	22.781.045	5.586	1.337	6	22.787.974
Maliyyə öhdəlikləri					
Kreditor borclar	5.425.683	289.149	483.708	1.912	6.200.452
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	5.425.683	289.149	483.708	1.912	6.200.452
Açıq balans vəziyyəti	17.355.362	(283.563)	(482.371)	(1.906)	16.587.522

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

28. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

ASC-nin xarici valyuta məzənnə dəyişikliyi riskinə məruz qalma vəziyyəti 31 dekabr 2024-cü il tarixinə aşağıda göstərilmişdir:

Maliyyə aktivləri	AZN	ABŞ dolları	Avro	Rusiya rublu	31.12.2024
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	11.070.689	4.257	411	26.693	11.102.050
Debitor borclar	4.012.786	-	-	-	4.012.786
Cəmi maliyyə aktivləri	15.083.475	4.257	411	26.693	15.114.836
Maliyyə öhdəlikləri					
Kreditor borclar	6.797.487	344.821	1.229	-	7.143.537
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	6.797.487	344.821	1.229	-	7.143.537
Açıq balans vəziyyəti	8.258.988	(340.564)	(818)	26.693	7.971.299

Likvidlik riski

Likvidlik riski aktiv və passivlərin ödəmə müddətlərinin uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır. Likvidliyin idarə edilməsinə ASC-nin yanaşması həm adi, həm də qeyri-adi şəraitdə ASC-nin nüfuzuna qəbul edilməyən zərər və ya risk zərəri vurmamaqla, öhdəliklərin müddəti başa çatdıqda onların likvidliyini daim təmin etməkdən ibarətdir. Rəhbərlik, 31 dekabr 2025-ci il tarixlərində ASC-nin cari ödəmə strukturunun hər hansı bir əhəmiyyətli likvidlik riskinə məruz qalmadığını hesab edir.

Aşağıdakı cədvəldə ASC-nin maliyyə öhdəlikləri ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Cədvəldə göstərilən məbləğlər diskont edilməmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirir. Diskontlaşmanın təsiri əhəmiyyətli olmadığı üçün 1 il ərzində ödənilməli qalıqlar onların balans dəyərinə bərabərdir.

31 dekabr 2025-ci il tarixinə maliyyə alətlərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

Maliyyə aktivləri	1 ayadək	1 aydan 6 ayadək	6 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	31.12.2025
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	11.102.900	-	-	-	11.102.900
Debitor borclar	-	3.325.074	-	8.360.000	11.685.074
Cəmi maliyyə aktivləri	11.102.900	3.325.074	-	8.360.000	22.787.974
Maliyyə öhdəlikləri					
Kreditor borclar	-	-	-	6.200.452	6.200.452
Xalis likvidlik çatışmazlığı	11.102.900	3.325.074	-	2.159.548	16.587.522
Yığılmış likvidlik çatışmazlığı	11.102.900	14.427.974	14.427.974	16.587.522	-

31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə alətlərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

Maliyyə aktivləri	1 ayadək	1 aydan 6 ayadək	6 aydan 1 ilədək	31.12.2024
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	11.102.050	-	-	11.102.050
Debitor borclar	-	-	4.012.786	4.012.786
Cəmi maliyyə aktivləri	11.102.050	-	4.012.786	15.114.836
Maliyyə öhdəlikləri				
Kreditor borclar	-	7.143.537	-	7.143.537
Xalis likvidlik çatışmazlığı	11.102.050	(7.143.537)	4.012.786	7.971.299
Yığılmış likvidlik çatışmazlığı	11.102.050	3.958.513	7.971.299	-

(məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

28. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

31 dekabr 2025-ci il tarixinə	Qalıq dəyər	Ədalətli dəyər
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	11.102.900	11.102.900
Debitor borclar	11.685.074	11.685.074

31 dekabr 2024-cü il tarixinə	Qalıq dəyər	Ədalətli dəyər
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	11.102.050	11.102.050
Debitor borclar	4.012.786	4.012.786

29. Hesabat dövründən sonrakı hadisələr

Hesabat dövründən sonra heç bir əhəmiyyətli hadisə baş verməmişdir.

TGS Azerbaijan Timp LLC is an independent member of TGS, an international business network and a signatory of the United Nations Global Compact. The TGS Network is a worldwide network of independent consulting firms providing Audit, Accounting, Advisory, Tax and Legal services and is able to deliver high-quality international services to clients by utilizing the skills, expertise and resources of fellow independent member firms.

As a separate and independent legal entity from TGS, TGS Azerbaijan Timp LLC is solely responsible for the work it carries out and the services it provides to its clients. TGS and the other members of the Network are not responsible and have no liability for the acts or omissions of TGS Azerbaijan Timp LLC, and TGS Azerbaijan Timp LLC has no liability for the acts or omissions of other member firms.